

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ivlii Fatii S. J. Liber De Mortificatione Nostrarvm
Passionvm, Prauorumque affectuum**

Fazio, Giulio

Köln, 1604

De neceßitate Mortificationis, quæ cuiuis bomini in suo statu incumbit. IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60991](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60991)

DE MORTIFICAT. 27

... de politicum, quod adquiri solet educa-
... & diuturna consuetudine cum ho-
... nibus prudentibus, ac benè moratis,
... observando illorum mores & vitæ actio-
... nes. Tertius, ut Christianus & fidelis est, &
... in Baptismate accepit. Quartus, ut Re-
... ligiosus in aliqua religione approbata.
... Quintus denique modus considerandi ho-
... minem est, ut Prælati, aut Episcopus est,
... vel in aliquo dignitatis gradu constitutus.
... Nos itaq; quemadmodum cuilibet homi-
... ni ad viuendum & operandum, iuxta for-
... mam sui status, necessaria sit Mortificatio,
... quæ poterim? breuissimè demonstrabimus.
... Principio igitur ad hoc, ut homo viuat
... & operetur ut verus homo, hoc est, secun-
... dum illud esse humanum & rationale,
... quod accepit à natura, necessaria illi est
... Mortificatio: Quia naturale est, & omni
... viuenti commune, viuere & operari con-
... formiter suæ naturæ. Cū igitur homo na-
... turâ suâ rationis particeps sit, necessariò
... sequitur, ut si conformiter suæ naturæ vi-
... uere velit, ex rationis præscripto illi viuē-
... dum & operandum sit: Et ad hanc viuē-
... di & operandi normam, ab ipsa anima
... sua rationali, tanquam ad rem naturæ suæ
... convenientem, impellitur, ut D. Thomas *D. Thom.*
... docet his verbis: *Inclinatur unumquod- 3. 2. q. 94*
... que naturaliter ad operationem convenientem 2. 3.
... *B 3* *sibi*

sibi secundum suam formam, sicut ignis ad calefaciendum. Unde cum anima rationalis sit propria forma hominis, naturalis inclinatio est cuiuslibet homini ad hoc, quod agat secundum

S. Dion. rationem. Imò B. Dionysius. *Anima malum est, inquit, esse contra rationem.* Seneca quoque Philosophus in hanc sententiam: *Imò, inquit, bonum hominis est, ex naturali voluntate se gerere.*

Ep. st. 67. Querat aliquis, quidnam sit illud virtus hominis ex rationis præscripto, in quo bonum ipsius consistit secundum sententias adductas. Respondeo secundum doctrinam Aristotelis, sine dubio naturaliter maius bonum esse dominari, quam servare; Cum autem meliori & digniori partem cuiuscunq; compositi tam naturalis, quam politici, melior quoque ac dignior debet esse locus, sequitur etiam naturaliter in homine debere animam dominari corpore, & rationem sensui, cum anima sit præstantior corpore, & ratio sensui. Hinc fit, veritas rationalis vita & operatio hominis, nihil aliud sit, quam vita & operatio instituta secundum imperium & normam animæ & rationis; Qui vivendi & agendi modus, a seipso proprius est hominis, ut si aliter agat, hoc est, si iuxta imperium carnis & sensus operetur & viuat, hoc non aliunde, nisi a quadam prava & perverta eius dispositione pro-

DE MORTIFICAT.

ueniat. Imò, vt rectius dicam, nihil a
id est, quàm more tyrannorum, rebella-
tionem sensus non aliter contra rationem
insurgit, ac rebelles serui & Vasalli in he-
ros suos ac dominos.

Quia verò quilibet homo prauam hęc
dispositionem, culpā primorum parentū,
se contrahit, vt, quemamodū quotidie ex-
perimur, caro sensusque, insurgendo con-
tra rationem, fortiter eam impugnet, in-
que suam ditionem redigere tentent, ne-
cessariò illi idem faciendum est, quod le-
gimus Domini & Principes cum rebelli-
bus suis subditis facere solent; accipienda
videlicet sunt arma, pugnandum viriliter,
reprimendaque illorum audacia tamdiu,
donec eos ad obedientiam sibi debitam
reducerit. Et quia hoc ipsum est rationis
proprium munus, quod virtute Mortifica-
tionis in carnem & sensum exercet, neces-
sariò concedendum est, sanctam hęc Mor-
tificationis exercitationem cuius homini,
qui vitam homini dignam velit institu-
ere, adeò esse necessariam, vt quemadmodū

B. Iustinianus loquitur: *Quicumque ista scire Laurent.
aut operari neglexerit, non rationalis, sed po- Iustiniã.
tius animalis nuncupandus sit: Eo enim plane lib. de hu-
morbo laborare deprehenditur, quẽ Dio- mil. c. 3.
genes Philosophus Atheniẽsibus suis infi-
muauit, cum accensus sub meridiẽ lucerna,*

30 DE MORTIFICAT.

vibem multis millibus refertam lustrant
 homines se quærere distitabat, signifi-
 cans, nullos nisi secundum rationis nor-
 mam viuentes; hoc nomine dignos esse
 quorum tam illius, quàm nostra quoque
 ætate tanta est penuria, vt lucerna quaer-
 endi sint. Atque ex his satis patet, quomodo
 necessarium sit exercitium Mortificatio-
 nis, cuius cum is sit finis, vt homines
 ad rationalem humanamque vitam tra-
 ducat, meritò *rationalis & humana* vocari
 potest.

Posteaquam ergo satis superque proba-
 uimus, quàm necessaria sit Mortificatio
 homini, viuere volenti, vt verum ho-
 minem decet, non erit iam laboriosum
 probare, ad moralem, politicamque vi-
 tam ducendam, mortificatione
 opus esse, tum quod moralis vita, magis
 ex parte in ratione fundetur, tum etiam
 quod viuere moraliter & politicè non
 significet vitam illam, quæ omnibus con-
 ditibus habenas laxet, sed potius illam
 quæ externas suas actiones intra recti-
 tates contineat, & ad leges civiles, con-
 suetudines, sapientumque placita & in-
 iuncta conformet, ita vt ne latum quicquam
 vnguem ab illis discedat. Quia vero hoc
 sine Mortificationis subsidio fieri nequit,
 multa enim hanc vitam viuenti subueni-
 da sunt.

DE MORTIFICAT.

... sunt, quæ sensibus repugnant, à mul-
titudine quæ sensibus grata & iucunda sunt.
... videndum est, hinc fit, ut non im-
... mentò iudicetur homini moraliter vi-
... vere volenti, valde esse necessariam, ut
... se mortificet, seque frequentet in istis
... duobus, quasi finibus exerceat, ad quos
... philosophi totam vitam moralem
... & philosophicam referebant; qui sunt:
... ut ipsi aiebant, *sustine & abstine*: ut Plato,
... Socrates, Seneca, Diogenes & alij Philo-
... sopher fecerunt: & nunc itidem faciunt mul-
... ti Principum aulici, & quot quot vitam se-
... ctantur civilem. Atque hæc Mortificatio
... *Politica & Morali* appellari potest.

Si deinde consideremus hominem
Christiana fide imbutum, procul dubie
tantò maiori Mortificatione indigebit,
quantò magis vita Christiana cæteris
precellit. Quia si ipse vivere velit, ut
Christianum decet, secundum normam
& regulam diuinorum præceptorum at-
que Ecclesiasticorum Canonum ei viuen-
dum est. Quæ quidem lex diuina non
solum actus prohibet externos, ut bla-
sphemia, homicidij, furti, fornicatio-
nis, &c. eo modo, quo politicæ leges fa-
ciunt; sed affectus etiam interiores &
cupiditates vetat. Ex quo necessariò se-
quitur, huiusmodi homini assidua &

indefessa tam passionum animi, quam exteriorum corporis sensuum mortificatione opus esse, ad hoc, ut se intra limites horum præceptorum contineat, quandoquidem certissimum est, ob naturæ nostræ corruptionem & cōtinuum peccati fontem, cum sine huiusmodi mortificatione, à desiderijs & operibus prohibitis abstinere non posse, & quod hinc colligitur, nec Christianè viuere, nec salutem consequi. Atque hoc est, quod Saluator noster significare voluit, cum dixit: *Regnum cælorum vim patitur, & violenti rapiunt illud*. Dicere, sine violentia regnum cælorum acquiri non posse, quid aliud est, quàm quod supra dictum est, sine mortificatione hominem Christianè viuere non posse, & quod hinc est conueniens, nec saluari. Quod & S. Basiliscus indicat, cum in prædicta Christi verba, tum Christianos Christianè, inquit, viuere & Christi esse imitatores; *Cum voluntate propriam, & corporis laxamentum abnegant omne, & magistris sui præcepta omnia conseruant*. Vnde ita inf. rt: *Quocirca si tibi in animo est, rapere regnum Dei, violentie te dato, ceruicem tuam Christi seruitutis iugo submitte, & collaris collum tuum rectè circumquaque cobibeto*. Quoniam autem mortificatio hæc normam & regulam suam sumit à lege Christi & Euangelij, conuenienter mortifica-

*Basil. de
abd. cat.
huius vi-
te.*

DE MORTIFICAT. ¶

Evangelica & Christiana appellari potest.
Si verò spectemus hominem in statu religionis alicuius approbatæ constitutum, certissimum est tantò ei plus mortificationis opus esse, quantò hic status perfectione reliquos omnes supradictos superat, dum non solum requirit moderationem excessuum, passionum, potentiarum & sensuum, tam in exterioribus quàm interioribus actibus, secundum normam præceptorum legis Evangelicæ & Canonum Ecclesiasticorum, co modo, quo de Mortificatione Christiana dictum est: Verùm etiã restringit hominem & obligat ad consilia, quæ ad tria vota essentialia Religiosorum reducuntur, & ad observationem Constitutionum & regularũ suæ cuiusque religionis. Atque idcirco non solum his prohibetur quæcunque species aut desiderium immundiciæ, & ipsius etiam matrimonij, neque solum iniusta alicuius rei usurpatio, sed etiam quodcunque licitum dominium & proprietas; exigitur autem animus ab omnibus rerum possessionibus abstractissimus, quæ alijs Christianis, magna licet virtute præditis, & in suo statu perfectis, sunt concessæ.

Et hoc est, quod D. Bernardus indicat, cum monstrare volens differentiam, quæ ad fratres hæc de causa debeat esse inter Religiosos, de monte
D. Bern.
ad fratres
de monte
& alios Dei.

B 511

§4 DE MORTIFICAT.

& alios Christianos: *Fratres, inquit, aliorum est seruire Deo, vestrum autem adherere. Et alibi declarans, quàm firmam oporteat esse nostram cum Deo coniunctionem, ne quando mentis nostræ infirmitate ab eo diuellamur, ita scribit:*

D. Bern. serm. 13. super canonicis.

Innata tibi leuitas vicina est lapsui: in quodam vaga mentis motu facillimè abripis, si non firmè adhaeris. Statim enim ac Religiosus propria quadam infirmitate ab hac sancta coniunctione declinat, facillimè incurrit notam illam, quam S. Basilius huiusmodi Religiosos increpauit, cum ait: Hic flagitiosissime ac peruersissime fecerit, si voluptatum blanditijs deditus, ad carnis vitia denuò delabatur, & suscipiendis, quæ inde sursum ascendunt, exaltationibus, animi oculos sibi veluti crassissimam quadam nebula offusos esse patiatur. Hæc Basilius.

Cum autem fieri non possit; ve Religiosus graue hoc vitæ incommodum & ex altera parte obligationi suæ professionis, vt debet, respondeat, nisi sui ipsius, omniumque rerum vitæ huius amore quàm longètimè separetur; sequitur, vt, cum hoc absque diuina gratia & continua quadam mortificatione passionum & affectuum nostrorum, fieri nequeat, Religioso homini hoc sanctum

Ad

DE MORTIFICAT.

3.

Mortificationis exercitium sit maximè necessarium & salutare. Et quia hæc Mortificatio Religiosorum ad normam statuti suo convenientem reducit, meritò potest Mortificatio Religiosa vocari.

Sed ut ad Episcoporum, aliorumque Prelatorum statum tandem veniamus, non est vllum dubium, quin, quemadmodum horum status alijs prædictis dignitate & splendore antecellit (sunt enim huiusmodi personæ in statu perfectionis) ita hoc sanctum Mortificationis exercitium ipsis maximè sit necessarium. Est enim doctrina communis S. Thomæ, aliorumque Theologorum; Vnumquemque hominem obligatum esse, ut viuat secundum suum statum; Cum igitur status Episcoporum, sit status perfectissimus, ut dictum est, sequitur vnumquemque in tali statu constitutum, obligatum esse ad perfectè viuendum,

ita, ut quemadmodum inquit D. Gregorius: Sicut honore ordinis, etiam bene operantes subditos superat, ita etiam morum excellentia transcendat.

S. Greg. in pastorali p. 2. cap. 2.

Quia verò fieri non potest, ut hoc modo viuat, sine adiumento continuæ & insignis Mortificationis tam interioris, quàm exterioris, non solum ei ad hunc effectum necessarium erit sese

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

DE MORTIFICAT.

mortificare, sed potius opus erit, ut iam magnam partem sit mortificatus, domitaque cupiditates habeat, quando ad hunc gradum pervenit; quando quidem hominem ad hunc gradum ascendisse, non est aliud quam ut dicit S. Gregorius; Pertrahi debet exemplum viuendi, & ad normam irreprehensibilem Evangelicæ vitæ, & ille modis omnibus debet ad exemplum bene viuendi pertrahi, qui emittit carnis passionibus moriens, iam spiritualiter vivit. Hæc ille.

S. Grego.
n pastor.
p. 2. c. 10.

Quare que madmodum speculum, ut perfectè representet intuentium maculas, quas auferre volunt, duas præcipuè debet habere conditiones; altera est, ut nulla macula aut rubigine sit infectum; altera, ut clarum sit atque pellucidum; ita Episcopus, qui speculi instar in Ecclesia constitutus est, ad hoc, ut populus videndo perfectionem & sanctitatem vitæ eius, imperfectiones & prauitates suas emendet, ipse prius omni macula & culpa, omni que scandalo carere debet, prout ad Titum scribens Apostolus monet, cum ait; Oportet Episcopum sine crimine esse, sicut Dei dispensatorem; quæ verba exponens Ecclesia in Decreto, tantum in eis requirit conscientie puritatem, ut nesciam an maior possit excogitari; Isaac nim loquitur: Quod autem sine crimine iudicatur esse, qui in Episcopum eligitur, non autem

Ad Tit.
cap. 1.

d. 25. post
Can. vñ
erarium.

DE
laptifm
ut à ter
minis
que si
mine f
lem se
cum a
irrepre
terit lib
prout e
pna vit
Nec m
que in
in seip
Episco
in perf
disign
splend
Quare
minus
lebat, a
ter em
ulti lyc
ac cum
fia coll
doctrin
si ut ip
tio infi
munge
scual

DE MORTIFICAT. 37

aptissima, sed post baptismum intelligendū est, ut à tempore, scilicet baptismatis, nullius criminis conscientia mentem eius remordeat. Itaque si Episcopus hunc in modum sine crimine fuerit, facile quoque irreprehensibilem sese præstabit; ut D. Paulus volebat. cum ad Timot. Oportet, inquit, Episcopum irreprehensibilem esse: Atque hoc modo poterit liberius aliorum vitia reprehendere, prout eius exigit officium, neque sibi propria vitia obijci reformidabit.

Nec minoris facienda est altera conditio, quæ in Episcopo requiritur, videlicet, ut in seipso sit virtute & doctrina clarissimus. Episcopis enim præcipue dixit Christus, in persona Apostolorum: *Vos estis lux mundi;* significans quod vitæ & doctrinæ suæ splendore mundum debeant illuminare. Quare quemadmodū lucernas, quas Dominus in templo indefinenter ardere volebat, aureis præcepit emunctorijs frequenter emungi, ne lux & claritas earum semel ulti lychni excessu obscuraretur; ita plane cum Episcopos quasi lucernas in Ecclesia collocarit, ut eam exemplo vitæ atque doctrina illuminent, quid aliud voluit, nisi ut ipsi præ cæteris enitentur, emunctorio insignis mortificationis continuo emungere excessus concupiscentiarum & carnalium appetituum, ne unquam offuscetur.

1. Tim. 3.

Matth. 5.

Exod. 37.

B. 7.

sectur

scetur vitæ illius claritas, quæ in actionibus eorum splendere debet; *Quia tenetur lucere*, inquit S. Chrysostomus, quem Dominus voluit habere officium lucernæ. Vt igitur finem huic capiti imponam, quem admodum Episcopus obligatus est, ut resplendeat, ob rationes paulò ante allatas, ita ei necessarium est ad hoc, ut obligationi sui officij satisfaciat, sapienter omnique studio vii hac sancta Mortificationis forfice, ut sicut lucerna tanto clarius lucet, quanto maiori diligentia suo tempore emungitur; ita Episcopi hoc studio frequentis emundationis, erudant indices clariore & illustriores in conspectu Domini Dei, ad maiorem gloriam diuinæ maiestatis, & fidelium communi emolumentum.

Atque ita consilio meo, nisi fallor satisfeci, ut nimirum demonstrarem, quam necessarium sit cuius statui sancta hæc Mortificationis exercitatio: Quia tamen, ut initio dicebam, religiosi præcipue hic tractatus dicatus est, visum est mihi operæ pretium, nonnullas alias considerationes fructus non poenitentibus huic apponere, ex quibus clarissime præspicient, quanta sint ipsi ex hoc diuino Mortificationis exercitio commoda præcepta.

repturi. Eas ergo sequenti capite propo-
nemus.

CAPVT V.

Quam necessarium atque vile sit Reli-
giosis sanctum Mortificationis
exercitium.

QVemadmodum ædificium attolli,
& ad perfectionem suam, finem-
que peruenire non potest, nisi ia-
ctis in primis & stabilitis eius funda-
mentis; ita Religiosus ad illum perfe-
ctionis spiritualis terminum, ad quem
aspirat, peruenire non potest, nisi pri-
us in se ipso fundet & stabiliat vsum
assidua & indefessa Mortificationis, tan-
quam primum lapidem omnis noui ædi-
ficii spiritualis. Vnde Cassianus pro-
ponendo modum, quo Religiosus ad
culmen huius fabricæ spiritualis per-
tingere possit, absolute ponit Mortifi-
cationem nostrorum appetituum, tan-
quam primum lapidem fundamentalem;
ita enim scribit: *Mortificatione voluntatum
extirpantur, atque marcescunt vitia vnuersa;
Expulsione vitiorum virtutes fructificantur
que succrescunt; Pullulatione virtutum, puri-
tas cordis acquiritur; Puritate cordis Apostoli-
ce charitatis perfectio possidetur.*

Et

Cass. lib.
4. Instit.
cap. 43.

Sicut